

Sem prenesli dva zvonova iz nekdanje luteranske cerkve v Govčah. Vili ju je Martin Edelmann v Ljubljani, l. 1593. Napisa na njih sta v malih gotških črkah.

Dom in svet, l. 1895, str. 718, 720

(Andrej Fekonja)

(Gutendorf). Fara, posvečena sv. Juriju.

Orientacija pravilna, leži v vasi pravokotnega pokopališkega obzidja.

Literatura in viri: Ign. Orožen: Bistum und Diözese Lavant III, Maribor 1880.
dr. Fr. Kovačič: Zgodovina Lavatinske škofije, Maribor 192, Vrečar.
Rajko: Savinjska dolina. Zalec 1930. ; Gotoveljski župni arhiv, ; Marolt
Marjan : Dekanija Celje II, Maribor 1932.

Cerkev sestavljajo: zvonik, pravokotna dolga ladja z na severu prizidano 3/8 zaključeno kapelo, precej ožji in nižji 3/8 zaključeni prezbitarij z na severu prizidano enonadstropno zakristijo, ki sega prav do kapele. Gradnja je kamenita, ometana. Zvonik je pokrit s strmo piramidasto streho, pločevina; Ladja, prezbitarij in ostali prizidki s sedlasto, strešasto in pultasto opečno streho.

Zunanjščina: V zvonik naslonjen na pročelno stran ladje, vodi dohod sprednje strani, iz banjasto svodene zvonice pa vhod v ladjo. Zvonik je od l. 1907. razdeljen s 3 zidci, opremljen z umetno rustiko in ima preproste line. V pravokotno ladjo vodi iz juga še eden polkrožno zaključeni vhod. Enonadstropna zakristija je iz l. 1927. Okna v cerkvi so pravokotna, nad temi pa segmentna. V južni steni so 3 vrste tekhih oken, po ena pa v steni,

v vzdolžnicah kapele, v južni vzdolžnici in poševnicah prezbitarija le eno segmentno okno se nahaja v zaključnici kapele.

Notranjščina: Pri vходу pravokotne ladje je križno svodeni kor na slopih in lokih, z ravno ograjo in letnico na slopih 17 - 45. Ob vzdolžnicah stojijo 4 redi pilastrov, ki pa so v spodnjem delu odbiti. Nad pilastri se vije venčni zidec. Svod je banjast na sosvodnicah, ki prehajajo proti vrhu v ploskev. Ladja je poslikana ornamentalna in figuralna od M. Vipotnik: 1894. V kapeli, katero deli od ladje slavolok, so pravtako v kotih pilastri, kam ki nosijo venčni zidec, svod je banjast in prehaja v poključilo na sosvodnicah. Vipotnikove freske! Slavolok je polkrožno zaključen in nenavadno visok. Prezbitarij obdajajo enaki pilastri kot ladjo, le da je venčni zidec mestoma prekinjen, svod pa je enak onemu v kapeli. Vipotnikove freske. Tlak je šamoten.

Oprava: Veliki oltar je kamenit, ob tabernaklju z baldahinom dva keruba (Vinko Čamernik 1904). Ob strani visi slika o. pl. 92 + 129 cm, sv. Marko. Zvonasta oblika. V sredi slike stopa svetnik v živahnem pregibu s stopnice, v eni roki drži knjigo, z drugo blagoslavlja. Desno spodaj ob svetniku leži lev, nad levom proti oltarju polica s knjigo in idealizirana arhitektura. Levo ob svetniku razvaline in grm, zadaj okrogla arhitektura, zgoraj med oblaki angelske glavice. Zelo dobro delo sredine 18. stol. Više gori nad oltarjem visi slika o. pl. 130 + ca 220 cm, sv. Jurij, delo Janeza Andreja Straussa. Spodaj preko cele slike zmaj, ležeč na hrbtu, pred njim kamenje. Nad zmajem preko vse širine konj v galopu, na konju nazaj zasukan jezdec, ki prebada zmaju žrelo. Levo zadaj nakazana pokrajina, na hribčku kleči Marjetica. Z desne zgoraj padajo žarki, okrog žarkov 3 skupine angelskih

glavic. Močne barve. Spodaj na kamnu podpis: I : A : Straus Pinxit A° 1771.
 Poleg te visita 2 manjši ovalni slike o. pl. 45 + 65 cm, Dete Jerušček
 in sv. Alojzij, povprečni deli l. pol. 19. stol.

Levi stranski oltar: zidana menza, sicer les. Predela z lizenama na križi h.
 V srednji dolbini nastavka kip sv. Agate, pred pilastri na lizenah kipa
 Apolonije in Barbare. V atiki obdani z volutamami, slika zvonaste oblike
 o. pl. 60 + 70 cm, sv. Mih. V svetlobi med oblaki Mih., okrog angelske glavi-
 ce. Mrežasta ornamenitka, na vrhu baldahinšek, vaze, putt, ornamentalna
 krila. Oltar, kipi in slika so srednje delo iz l. 1767.

Desni stranski oltar: je enak levemu. Sredi kip sv. Jožefa (Ignacij Oblak
 1872), levo Antona Puščavnika (Oblak 1872!), desno Ignacija (18. stol.)
 Prvotna je tudi slika v atiki, enake oblike in velikosti kot v levem. Bog
 Oče na oblakih, v diagonali naslonjen na oblo.

Oltar v kapeli: Menza, tabernakelj in kipa Joanima in Ane, so delo Čamernika
 in Somreka iz 1908. Les. Nastavek je sicer iz sredine, mogoče 1873, 19.
 stol., kip MB in venec sličic okoli nje pa je iz zač. 19. stol.

Prižnica: z reliefi evangelistov in kipom Moza je povprečno delo iz
 l. 1874.

Orglje: so Naraksove iz l. 1883.

Krstilnik je v kameniten delu iz 17. stol., lesena havba pa je mlajša.
 Zakristijska omara je baročna.

Oprema: Na oltarju sta kipa Boštjana in Roka, les, ca 150 cm, ogtanek od
 prejšnjega oltarja iz sredine 18. stol.

Nagrobniki: plošča, napis od vlage skoraj uničen, po Orožnu nagrobnik župnika
 Sartorija (+1738): HIER IN MITEN KIRCHEN LIGT BEGRABEN DER HOCH WIRDIGER
 WOHL EDLER UND HOCH GE....HIER HERR....AE....T....O APOST....(GU)ETT(E)ND P

UND....

Na zunanjščini cerkve kamen, 70 + 127 cm, zgoraj izdolben grb, nato napis
SISTE/VIATOR/ QUA FRUERIS VELOX MUTABIS FUNERE VITAM/ET POST FATA COMES
NON NISI VIRTUS ERIT/ ERGO CAVE FLUXIS ANIMOS INFIGERE REBUS/ ALTERIUS VITAE
SIT PIA CURA TIBI/EN ME DE QUO NIL SUPEREST: INCOGNITA MUNDO/ HIC MEA SERVAT
UR CINERIS URNA MEI/ LUSTRALI OB NOXAS O SI FROS' OROR IN IGNE/ DA MIHI QUOD
FIERI TU TIBI FORTE VOLES. / IOANNES SILVESTER DE RASTERN PAROCH . LOC.
AETATIS LXIII/ OBIIT XIII APRIL ANNO MDCCLXV. ORA PRO EO. IHS.

V p^ookopališk^o ob-idje je v^oidan nagrobnik , kamen, 58 + 123 cm, zgoraj
plastičen grb, nato napis:

ADM RDUS AC VENERANDUS VIR DNS SIMON DE ZOTTA/ HUIUS ECCLIAE S GEORGY RECTOR
NEC NON SACELLI/ DIVAE URSULAE FUNDATOR HIC REQUESKIT QUI OBYT/ 3 MARTY
ANNO MDCLXIIII CUIUS ANIMAE SIT AETERNA/ QUIES.

Zvonik: Je v osnovi gotski ter je nastal istočasno kot cerkev. Ker je bila
ladja v baroku dvignjena za ca 2 m, je prišla ometana stena zvonika pod
ostrešje, kjer kaže naslikani ogal. Ca l. 1745. je bil tudi zvonik v gornjem
delu barokiziran. Ko je dobil l. 1845. novo streho laternaste oblike, je
bil š^e horizontalno nerazčlenjen kot skoraj vsi zvoniki 18. stol. Svojo
sedanjo obliko je končno dobil l. 1907. Zvonova ima 2 : enen je KID-ov iz
l. 1924. , drugi pa je star, gotski, iz l.pol. 15. stol. Je podolgovate
oblike in ima zgoraj napis: O REX GLORIE VENI CUM SANCTA PACE AMEN. Napis
je v gotski frakturi.

Podstrešje: Ker je bila celotna cerkev v 18. stol. dvignjena za ca 2 m ,
se ni dalo ugotoviti kakih novih elementov datiranja. Oboki so kameniti,
k apela in zakristija sta kasnejša dozidka.

Resumé: Župnik v Gotovljah se omenja že l. 1263., obstojala pa je gotovo župnija že popreje, vsaj pred l. 1256., ko je bila žalska župnija vtelovljena stiškega samostanu, gotoveljska pa ne. Prvotna, gotovo romanska cerkev, je morala biti zelo mala, ker se v l. 1323 in 1426. naziva dosledno kapela. Zato je zadnja letnica terminus post quem za nastanek sedanje zrele, gotske stavbe. O njej sicer nimamo poročil, vendar je v tlorisu skoraj nespremenjeno ohranjena in na zunanjsčini ladje ca 2 m pod streho vidna njena prvotna višina, tako da je njena rekonstrukcija ni težka. Pila je preprosta gotska cerkev z izrazitim longitudinalnim povdarkom, lesenim stropom v nizki ladji in rebrasto svodenim prezbiterijem, zaključenim s 3 stranicami osmerokotnika. Ca 1745 so začeli cekrev barokizirati. Takrat so dvignili in presvodili ladjo, nanovo obokali prezbiterij, pridrli kapelo, ki je enako svodena kot prezbiterij in tako prilagojena ladjinemu oboku, predelali zvonik in postavili v cerkvi po naročilu Franca Miglia oltar trsatske MB. L. 1845. je dobil zvonik novo streho po vzoru stare iz 18. stol., l. 1907 pa je bil predelan v sedanjo obliko. L. 1927. je bila končno na mestu stare zakristije sezidana sedanja večja.

L. 1907. so podrli na vzhodni strani pokopališča stoječo kapelo sv. Uršule, ki je bila zgrajena za časa župnika Zotte (1619 - 1664) in poleg nje stoječo kapelanijo, enonadstropno poslopje iz sredine 18. stol. Nekoliko dalje proti vzhodu stoječa župnišče je zanimivo poslopje. Več indicijev govori za to, da so v njem ohranjeni ostanki starega gotoveljskega gradu, ki se omenja že v 13. 13. stol. Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

J. Curk: Celjska topografija, rkp. str. 14 - 16., zapiski 1957.

Das Gemälde: "Heil. Gertraud" von Josef Wensiedler in Gutendorf im Saanthalen.
"Josef Wosiedler", Der Kirchenschmuck, 1901. XXXII Jahrgang Nr. 7. S.103.